

РЕШЕНИЕ

09 июль 2026 ел

КАРАР

№ 42

Татарстан Республикасы Әтнә район Советының «Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә, учреждениеләргә (оешмаларга) исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 14.12.2023 ел, №211 карарына үзгәрешләр кертү турында

“Ватанны саклаганда һәлак булганнарның истәлеген мәңгеләштерү турында” 1993 елның 14 гыйнварындагы 4292-І номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә Татарстан Республикасы Әтнә район Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Әтнә район Советының “Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә, учреждениеләргә (оешмаларга) исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында” 14.12.2023 ел, №211 карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. карар исемендә “гражданнар истәлегенә,” сүzlәреннән соң “Ватанны саклаучылар,” сүzlәрен өстәргә;

1.2. карар преамбуласында “күренекле гражданнар,” сүzlәреннән соң “Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар турында” сүzlәрен өстәргә;

1.3. карарның 1 пунктында “гражданнар истәлегенә,” сүzlәреннән соң “Ватанны саклаучылар,” сүzlәрен өстәргә;

1.4. карарның 2 пунктындагы икенче һәм өченче абзацларында “күренекле гражданнар истәлегенә” сүzlәреннән соң “Ватанны саклаучылар,” сүzlәрен өстәргә;

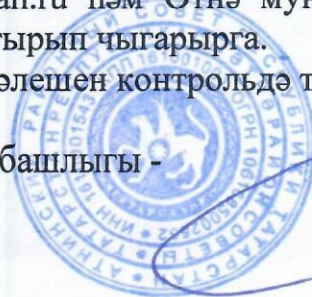
1.5. карарның 3 пунктында “күренекле гражданнар,” сүzlәреннән соң “Ватанны саклаучылар,” сүzlәрен өстәргә;

1.6. карарга кушымтаны “Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә, учреждениеләргә (оешмаларга) исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү тәртибе турында Нигезләмә” кушымта нигезендә яңа редакциядә баян итәргә.

2. Әлеге карарны “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында түбәндәге адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Әтнә муниципаль районының рәсми сайтында: <http://atnya.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Әтнә муниципаль районы башлыгы -
Әтнә район Советы Рәисе

Р.Ш. Хисамиев

Кушымта
Татарстан Республикасы
Әтнә район Советы
14.12.2023 ел, № 211 карарына
09.04 2026 № 42
карар редакциясендә

**Гражданнар, Ватанны саклаучылар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар
истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә,
учреждениеләргә (оешмаларга) исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү
тәртібе турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданнар, Ватанны саклаучылар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә, учреждениеләргә (оешмаларга) исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү тәртібе турындагы әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) гражданнар, Ватанны саклаучылар, шул исәптән махсус хәрби операциядә, оешмаларда һәм тарихи вакыйгаларда һәлак булган (вафат булган) катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү кагыйдәләрен һәм тәртібен Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районының (алга таба - муниципаль берәмлек) җирле үзидарә органнары тарафыннан төзелгән муниципаль предприятиеләргә, учреждениеләргә (оешмаларга) күрсәтелгән затларның исемнәрен, вакыйгаларны бирү юлы белән билгели. Әлеге Нигезләмәдә күрсәтелгән процедуралар түләү алынмыйча гына башкарыла.

1.2. Нигезләмә түбәндәге мәсьәләләрне җайга салмый:

муниципаль предприятиеләрне граждан законнары таләпләре нигезендә төзегәндә аларга исемнәр бирү;

күренекле галимнәр истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү;

муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр (оешмалар) биналарына күренекле гражданнар, оешмалар, тарихи вакыйгалар исемнәре бирелүгә бәйле рәвештә мемориаль (истәлекле) такталар кую.

1.3. Сәяси репрессияләр корбаннары дип танылган затларның истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү мәсьәләләрен нигезләмә белән җайга салганда, «Сәяси репрессияләр корбаннарын реабилитацияләү турында» 1991 елның 18 октябрендәге 1761-1 номерлы Россия Федерациясе Законы белән билгеләнгән нигезләмәләр исәпкә алына.

1.4. Ватанны саклаучылар, шул исәптән махсус хәрби операциядә һәлак булган (вафат булган) катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү максатларында муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү мәсьәләләре нигезләмәсендә

Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан 30.08.2025 №МД-П4-32257 расланган бердәм киңәшләр исәпкә алына.

1.5. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү дәүләт, республика, муниципаль берәмлек үсешенә һәм (яисә) ижтимагый мөнәсәбәтләргә зур өлеш керткән һәм уңай йогынты ясаган күренекле гражданныр, Ватанны саклаучылар, шул исәптән махсус хәрби операциядә һәлак булган (вафат булган) катнашучылар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар турында хәтерне саклау максатларында гамәлгә ашырыла.

1.6. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә түбәндәге исемнәр бирелә:

Ватанны саклаучыларның, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) һәм махсус хәрби операция барышында һәлак булган (үлгән) датага Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы территориясендә даими яшәүчеләрнең исемнәре;

дәүләт һәм (яисә) жәмгыять, Россия Федерациясе һәм (яисә) Татарстан Республикасы, Өтнә муниципаль районы үсешенә зур өлеш керткән күренекле дәүләт, сәяси һәм ижтимагый эшлеклеләрнең, башка гражданнырның, оешмаларның (тарихи вакыйгаларның) исемнәре рәсми танылган яисә гомумтанылган;

Өтнә муниципаль районында Икътисад (шул исәптән сәнәгать, авыл хужалыгы, төзелеш, торак-коммуналь хужалык һәм башка өлкәләр), сәламәтлек саклау, мәдәният, спорт, сәнгать, мәгариф һәм мәгариф, социаль яклау, яшә буынны тәрбияләү, хәйрия эшчәнлегә үсешенә зур өлеш керткән күренекле гражданныр исемнәре;

үз эшчәнлегә, казанышлары белән Өтнә муниципаль районына, Өтнә муниципаль районы составындагы жирлеккә (торак пунктка) яисә аларның халкына файда китергән йә Өтнә муниципаль районы алдында башка казанышлары булган күренекле гражданнырның исемнәре;

Хезмәт, ижтимагый, һөнәри һәм башка эшчәнлегә муниципаль берәмлектән читтә абруй һәм жәмәгәтчелек тарафыннан танылу яулаган Өтнә муниципаль районында туган күренекле кешеләрнең исемнәре;

муниципаль берәмлек үсешенә сизелерлек йогынты ясаган күренекле тарихи вакыйгалар исемнәре;

муниципаль берәмлек үсешенә, аның абруен күтәрүгә зур өлеш керткән күренекле оешмаларның исемнәре.

1.7. Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү турындагы карар Татарстан Республикасы Өтнә район башкарма комитеты карары (алга таба - карар, Башкарма комитет) белән кабул ителә.

Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирүдән баш тарту Башкарма комитет күрсәтмәсе (алга таба - күрсәтмә) белән рәсмиләштерелә.

1.8. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исем бирү чараларын финанслау муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү турында үтенечнамә жибәргән инициатор акчалары исәбеннән башкарыла.

1.9. Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү муниципаль берәмлектә әһәмиятле вакыйга була, шуңа бәйле рәвештә жирле үзидарә органнары вәкилләре һәм жәмәгатьчелек катнашында тантаналы шартларда чаралар матбугатта (башка массакүләм мәгълүмат чараларында) яктыртыла.

1.10. Кабул ителгән карарлар Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Уставында каралган тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш.

2. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү кагыйдәләре

2.1. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр хәзерге рус әдәби теле нормаларын (татар телендә исемнәр биргәндә - татар әдәби теле нормаларын) үтәгән килеш биреләргә тиеш;

2.2. Ике яисә берничә муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә бер исем бирү рөхсәт ителми.

2.3. Муниципаль предприятиеләрнең һәм учреждениеләрнең исемнәрен үзгәртү ике яисә аннан күбрәк муниципаль предприятиеләргә яисә учреждениеләргә элгрәк бер үк затларның, оешмаларның һәм тарихи вакыйгаларның исемнәре бирелгән очракларда, бу хужалык эшчәнлеген яисә башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруны кыенлаштырганда, шулай ук аерым муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә элек бирелгән (тарихи) исемнәргә кире кайтару максатларында рөхсәт ителә.

2.4. Нигезләмәнең 1.6 пунктында күрсәтелгән күренекле дәүләт һәм жәмәгать эшлеклеләре, башка затлар исемнәре муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә күрсәтелгән затлар вафат булганнан соң бирелә.

2.5. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исем бирү турында Карар кабул иткәндә Нигезләмәнең 1.6 пунктында күрсәтелгән затларның якин туганнарының (алар булганда) муниципаль предприятиегә яки учреждениегә исем бирү юлы белән хәтерне мәңгеләштерү мөмкинлеге турындагы фикере исәпкә алына.

2.6. Вакыйганың яисә исемен мәңгеләштерергә тәкъдим ителә торган затның әһәмиятен объектив бәяләү максатларында предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү:

- исеме мәңгеләштерелә торган зат вафат булганнан соң 5 ел узгач;
- истәлегенә исем бирелгән вакыйгадан соң 10 ел узгач.

Әлеге пунктның беренче һәм икенче абзацлары нигезләмәләре предприятиеләргә һәм учреждениеләргә Советлар Союзы Геройлары, Россия Федерациясе Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе Геройлары, Дан ордены белән бүләкләнгән гражданнар, "Ватан алдындагы казанышлар өчен" ордены белән бүләкләнгән гражданнар, "Татарстан Республикасы алдындагы казанышлар өчен" ордены белән бүләкләнгән гражданнар исемнәре бирелгән очракларга кагылмый.

2.7. Исемен муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә бирү күздә тотылган гражданның туганнары әлеге исемне бирү инициативасы белән чыга алмыйлар.

3. Карарлар (күрсәтмәләр) кабул итү тәртибе

3.1. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исем бирү инициаторлары дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның һәм ижтимагый берләшмәләрнең хезмәт коллективлары, шулай ук гражданнарның кимендә 15 кешедән торган инициатив төркемнәре (алга таба - инициаторлар) булырга мөмкин. Инициатив төркемдә катнашучылар санының кимендә яртысы муниципаль берәмлектә яшәүчеләр булырга тиеш, аның составына Нигезләмәнең 2.7. пунктында күрсәтелгән затлар кермәскә тиеш.

3.2. Инициаторлар Башкарма комитетка түбәндәге документларны тапшыралар:

1) инициатор турында белешмәләр булган гариза яисә үтенечнамә (юридик затлар өчен - юридик зат исеме, юридик адресы һәм контакт телефоны; физик затлар өчен - гражданнарның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү урыны адресы, паспорт күрсәткечләре, контакт телефоннары), исем бирүнең нигезләмәсен бәян итеп;

2) исеме мәңгеләштерелә торган затның (оешманың) вакыйганың дөреслеген яки казанышларын раслый торган архив яисә башка документларның күчermәләре;

3) исем бирелә торган муниципаль предприятие яисә учреждение турында мәгълүмат булган документлар, шул исәптән:

гамәлдәге исеме, урнашу урыны (адресы), юридик адресы;

житәкченең фамилиясе, исеме, атасының исеме, контакт мәғлүматлары;

предприятие (учреждение) күренекле зат, оешма яисә тарихи вакыйга исемен бирүгә лаеклы булуын раслый торган белешмәләр;

4) исем бирү күздә тотыла торган муниципаль предприятие (учреждение, оешма) житәкчесенең инициатива белән килешүе йә килешмәве турында язма рәвештә (ирекле рәвештә) белдерелгән фикере;

5) исем бирү күздә тотыла торган муниципаль предприятиене (учреждениене, оешманы) гамәлгә куючының (милекчесенең) вәкаләтле вәкиленең инициатива белән килешүе яисә килешмәве турында язма рәвештә (ирекле рәвештә) белдерелгән фикере.

6) эшләрне финанслау турында үтенечнамәче оешманың язма йөкләмәсе;

7) үтенечнамә бирүче гражданның эшләрне финанслау турында язма йөкләмәсе йә финанслауны гамәлгә ашыру мөмкин түгеллеге турында хәбәрнамә.

3.3. Башкарма комитет кәргән гаризаларны (үтенечнамәләрне) һәм беркетелгән Материалларны терки һәм исәпкә ала, күрсәтелгән документларны әзерли һәм теркәлгән көннән алып 5 эш көне эчендә Этнә районы башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданны, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясенә жиберә. (алга таба - Комиссия).

3.4. Башкарма комитетка документларның тулы комплекты кәргән йә Документлар Нигезләмәнең 3.2 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килмәгән очракта, күрсәтелгән документлар житешсезлекләренә бетерү тәкъдире белән инициаторларга кайтарыла. Күрсәтелгән кимчелекләренә бетергәннән соң Инициатор гариза (үтенечнамә) белән кабат мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Шулай ук документлар Нигезләмәнең 3.10 пунктының икенче абзацында каралган нигезләмәләр буенча инициаторга кире кайтарыла.

3.5. Комиссия Башкарма комитет каршында төзелә.

3.5.1. Комиссия составы һәм комиссия эшчәнлеген регламентлый торган нигезләмә Башкарма комитет тарафыннан раслана.

3.5.2. Комиссия составының кимендә өчтән берен вазыйфаи затлар, жирле үзидарә органны хезмәткәрләре яисә хезмәткәрләре булмаган жәмәгәтчелек вәкилләре тәшкил итәргә тиеш.

3.5.3. Комиссия утырышлары эшендә инициаторларның (инициаторларның вәкилләренең) катнашу мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

3.5.4. Комиссиянең беренче утырышы гариза (үтенечнамә) Башкарма комитетта теркәлгән көннән алып 10 эш көненнән дә соңга калмыйча уздырыла. Комиссиянең йомгаклау утырышы гариза (үтенечнамә) Башкарма комитетта теркәлгән көннән алып 25 календарь көннән дә соңга калмыйча уздырыла. Йомгаклау карары комиссиянең беренче утырышы барышында, нигезле карар кабул итү өчен өстәмә материаллар, белешмәләр алу кирәк булган очракларда кабул ителә, йомгаклау карары икенче утырышта кабул ителә. Утырышта йомгаклау карары кабул ителгәндә комиссия әгъзаларының расланган саныннан кимендә 50% катнашырга тиеш.

3.5.5. Кирәк булган очракта, Комиссия үзенең әгъзаларына яисә Башкарма комитет бүлекчәләренә оештыру, тикшерү яисә башка кирәкле чаралар үткөрү турында, шул исәптән Нигезләмәнең 1.5 пунктында күрсәтелгән затларның якин туганнарының фикерен исәпкә алу максатларында, нигезләмәнең 2.5 пунктында каралган муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү юлы белән аларның истәлеген мәңгеләштерү мөмкинлегенә турында, нигезләмәнең 2.5 пунктында каралган актта билгеләнгән тәртиптә йөкләмәләр бирә. нигезләмәнең 3.5.1 пункты белән.

3.5.6. Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү аеруча ижтимагый әһәмияткә ия булган очракта, Комиссия Өтнә муниципаль районы Башлыгына Өтнә муниципаль районында яшәүчеләрнең жәмәгәтчелек фикерен өйрәнү буенча законнарда каралган рәвешләрдә чаралар үткөрү турында тәкъдим кертә.

3.5.7. Кергән документларны карау йомгаклары буенча Комиссия бәяләмәләр рәсмиләштерә, алар, булган барлык материалларны да кушып, комиссиянең йомгаклау утырышын уздырган көннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча Башкарма комитетның тармак структур бүлекчәсенә (карамагындагысы буенча) тапшырыла.

Комиссия бәяләмәләре карарлар (күрсәтмәләр) чыгарылганда исәпкә алынырга тиеш. Комиссия бәяләмәләрендәгә нәтижәләр карарлар (күрсәтмәләр) чыгарылганда мәжбүри булмый.

3.6. Комиссия муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү мөмкинлегенә турында Карар кабул иткән очракта, Башкарма комитетның тармак структур бүлекчәсе (каравы буенча) карар проектын эзерли, ул Башкарма комитет Житәкчесенә кушымта белән тапшырыла:

аңлатма язуы;

комиссия бәяләмәләре;

комиссия утырышы беркетмәсеннән өземтәләр;

Нигезләмәнең 3.2 пунктында күрсәтелгән документлар.

3.7. Муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү өчен нигезләр булмау турында комиссия карар кабул иткән очракта һәм инициаторның каршы килүләре булмаганда, Башкарма комитет Житәкчесенә Комиссия бәяләмәсе кушымтасы белән күрсәтмә проекты тапшырыла.

3.8. Инициаторлар комиссиянең муниципаль предприятиегә яисә учреждениегә исем бирү өчен нигезләр булмау турындагы карары белән килешмәгән очракта, Башкарма комитет Житәкчесенә Нигезләмәнең 3.6, 3.7 пунктларында күрсәтелгән документлар, инициаторның каршылыклары язма рәвештә (ирекле рәвештә) кушымта итеп тапшырыла.

3.9. Карар (күрсәтмә) гариза (үтенечнамә) Башкарма комитетта теркәлгән көннән алып 30 календарь көннән артмаган вакытта кабул ителә (имзалана).

Нигезләмәнең 3.5.6 пунктында каралган чараларны үткөрү турында Карар кабул ителгән очракта, күрсәтелгән срок 15 календарь көнгә озайтыла.

3.10. Күрсәтмә кабул ителгән очракта Башкарма комитет 3 эш көне эчендә инициаторга кабул ителгән карар турында хәбәрнамә җибәрә.

Шул ук мәсьәлә буенча кабат гариза (үтенечнамә) белән баш тарткан очракта, инициатор Башкарма комитетка 5 елдан да иртәрәк мөрәҗғәгать итәргә хокуклы түгел.

4. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү турында муниципаль хокукый актларны гамәлгә ашыру. Хокук куллану практикасында барлыкка килә торган бәхәсләрне һәм каршылыкларны җайга салу

4.1. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә исемнәр бирү чараларына чыгымнар, Нигезләмәнең 1.8 пунктында билгеләнгән таләпне исәпкә алып, муниципаль берәмлек бюджеты, юридик затлар, оешмалар һәм законнарда тыелмаган башка чыганаclar акчалары исәбеннән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.2. Нигезләмәне үтәгәндә килеп чыгарга мөмкин булган бәхәсләр һәм каршылыklar сөйләшүләр юлы белән яисә законда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.